

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Оксіня Віталія Юрійовича на дисертацію Решетнікова Віталія
Володимировича на тему «Публічне адміністрування «зеленої»
трансформації аграрного сектору як інструмент європейської інтеграції
України», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних
наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право**

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

У сучасних умовах трансформації публічного адміністрування, зумовленої європейською інтеграцією України, особливої ваги набувають питання формування ефективних адміністративно-правових механізмів реалізації державної політики у стратегічно важливих сферах. Однією з таких сфер є аграрний сектор, який водночас виступає базовим елементом економіки держави, джерелом продовольчої безпеки та сферою підвищеної екологічної відповідальності.

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що екологізація аграрного виробництва у сучасних умовах набуває системного характеру та реалізується через концепцію «зеленої» трансформації, яка передбачає інтеграцію екологічних, кліматичних та економічних вимог у зміст публічного адміністрування. При цьому національна модель правового регулювання зазначених процесів характеризується фрагментарністю, інституційною розпорошеністю та недостатньою процедурною визначеністю, що прямо зазначено у дисертаційному дослідженні.

Особливої актуальності дослідження набуває в умовах воєнного стану, коли завдання забезпечення продовольчої безпеки поєднуються з необхідністю збереження екологічних стандартів, а також в контексті імплементації *acquis* Європейського Союзу, зокрема Європейського зеленого курсу та реформованої Спільної аграрної політики.

Таким чином, дисертаційна робота є своєчасною, теоретично значущою та практично необхідною, оскільки спрямована на вирішення комплексної наукової проблеми – формування цілісної адміністративно-правової моделі публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору України.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій

Дисертаційне дослідження характеризується високим рівнем методологічної обґрунтованості, що забезпечується використанням комплексу загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання.

Застосування діалектичного методу дозволило автору розкрити «зелену» трансформацію як складне інтегроване явище, що формується під впливом економічних, екологічних та євроінтеграційних процесів. Методи аналізу і синтезу дали змогу структурувати систему публічного адміністрування у досліджуваній сфері та визначити її внутрішні зв'язки.

Формально-юридичний метод використано для дослідження нормативно-правової бази, яка має міжгалузевий характер і охоплює конституційний, адміністративний, аграрний та екологічний сегменти правового регулювання. Системно-структурний метод дозволив обґрунтувати інституційну модель публічного адміністрування, а порівняльно-правовий – здійснити ґрунтовний аналіз європейських стандартів, зокрема в межах Спільної аграрної політики ЄС.

Функціональний метод застосовано для дослідження адміністративно-правових інструментів впливу держави, серед яких автор обґрунтовано виділяє регуляторні, дозвільні, контрольні, стимулюючі та інформаційно-цифрові механізми.

Важливою складовою дослідження є використання емпіричного методу, зокрема проведення експертного анкетування суб'єктів аграрного сектору, що

дозволило виявити реальні проблеми функціонування адміністративних процедур, доступності оскарження та ефективності електронних сервісів .

Сформульовані у дисертації положення, висновки та рекомендації є логічно послідовними, ґрунтуються на системному аналізі нормативної бази, наукових джерел і практики, а також характеризуються належним рівнем аргументованості та внутрішньої узгодженості.

3. Наукова новизна положень, висновків, пропозицій дисертації

Наукова новизна дисертаційного дослідження є належно вираженою та полягає у формуванні цілісного теоретико-правового підходу до розуміння публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору України як особливого напрямку реалізації державної аграрної, екологічної та євроінтеграційної політики. Важливим є те, що здобувач не обмежився описом окремих правових засобів екологізації аграрного виробництва, а запропонував розглядати відповідну сферу як самостійний об'єкт адміністративно-правового регулювання, що потребує системного поєднання нормативних, інституційних, процедурних та цифрових елементів.

До найбільш значущих результатів, одержаних уперше, слід віднести авторське визначення поняття «публічне адміністрування зеленої трансформації аграрного сектору», у якому акцентовано на владно-організуючій діяльності суб'єктів публічної влади, спрямованій на організацію, координацію та регулювання екологічно орієнтованої трансформації аграрного виробництва. Науково вагомим є також визначення адміністративно-правової моделі такого адміністрування в Європейському Союзі, основними ознаками якої здобувач обґрунтовано називає інтеграцію аграрної, екологічної та кліматичної політики, багаторівневе управління, результат-орієнтоване стратегічне планування, цифрове адміністрування та екологічну умовність підтримки у межах Спільної аграрної політики ЄС.

Позитивної оцінки заслуговує сформульована здобувачем Концепція адміністративно-правового забезпечення публічного адміністрування «зеленої»

трансформації аграрного сектору України. Її наукова цінність полягає у тому, що вона охоплює не лише цілі та принципи відповідної політики, а й систему суб'єктів, інструменти реалізації та адміністративно-правові гарантії захисту прав і законних інтересів суб'єктів аграрного сектору. Такий підхід надає дослідженню прикладного характеру, оскільки переводить проблематику «зеленої» трансформації з рівня програмно-політичних декларацій у площину адміністративно-правового механізму.

Обґрунтованими є також положення, які здобувачем удосконалено та розвинуто далі, зокрема щодо структури й змісту публічного адміністрування, інституційних і процедурних механізмів реалізації «зеленої» аграрної політики, класифікації адміністративно-правових інструментів, а також системи адміністративно-правових гарантій. Особливої уваги заслуговує запропонований прикладний тест оцінки правомірності індивідуального адміністративного акта у відповідній сфері, оскільки він має значення не лише для доктрини адміністративного права, а й для практики діяльності органів публічної адміністрації, адміністративного оскарження та судового контролю.

4. Оформлення дисертації та автореферату дисертації

Оформлення дисертації відповідає встановленим вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня. Автореферат виконаний українською мовою, відображає основні положення дисертаційного дослідження, адекватно розкриває його зміст і сутність, містить загальну характеристику роботи, виклад основних результатів, висновки та перелік опублікованих праць здобувача.

Структурно дисертаційне дослідження побудоване логічно, із дотриманням вимог системності, послідовності та внутрішньої узгодженості. Розділи і підрозділи взаємопов'язані між собою, що дало змогу автору комплексно і послідовно розкрити теоретико-правові засади, нормативне забезпечення, інституційні та процедурні механізми публічного

адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору, а також обґрунтувати напрями їх оптимізації.

Мета і завдання дослідження, визначені у вступі, повною мірою відповідають змісту дисертації та сформульованим висновкам. Наукові положення, висновки і рекомендації мають конкретний, логічно виведений характер і об'єднані єдиною концептуальною ідеєю – формування цілісної адміністративно-правової моделі публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору України в контексті європейської інтеграції.

Дисертацію завершують узагальнюючі висновки, які кореспондують змісту основних розділів, відображають результати проведеного дослідження та мають системний характер, що свідчить про цілісність і завершеність наукового пошуку.

5. Повнота викладу результатів в опублікованих працях

Основні наукові положення, висновки та результати дисертаційного дослідження належним чином відображені у наукових публікаціях здобувача. Зокрема, вони викладені у шести наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях, що входять до переліку наукових видань з юридичних наук, а також у матеріалах науково-практичних конференцій.

Результати дослідження були апробовані та обговорені на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, що підтверджує їх наукову значущість і практичну релевантність. Тематика публікацій відповідає предмету дисертаційного дослідження та охоплює ключові його аспекти, зокрема теоретико-правові засади публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору, нормативно-правове забезпечення, інституційні та процедурні механізми, а також європейський досвід у відповідній сфері.

Таким чином, опубліковані праці достатньою мірою відображають зміст дисертації, її наукову новизну та основні результати, що свідчить про належний рівень апробації проведеного дослідження.

6. Зауваження і дискусійні положення

Незважаючи на високий науково-теоретичний рівень дисертаційного дослідження, комплексність і системність викладених положень, окремі аспекти роботи викликають наукову дискусію та потребують додаткового уточнення або подальшого розвитку. З огляду на це доцільно звернути увагу на такі зауваження та дискусійні положення.

1. У роботі обґрунтовано значення цифрових інструментів публічного адміністрування (зокрема Державного аграрного реєстру) як складової сучасної моделі «зеленої» трансформації аграрного сектору, однак їх адміністративно-процедурна природа та вплив на правову визначеність адміністративних рішень могли б бути розкриті більш детально, зокрема через призму гарантій прозорості, доступу до даних та оскаржуваності рішень, прийнятих із використанням цифрових механізмів.

2. У дисертації значна увага приділена формуванню теоретико-правових засад публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору, що є безумовною перевагою роботи, проте окремі теоретичні конструкції (зокрема щодо співвідношення публічного адміністрування, державного управління та державного регулювання) могли б бути подані більш стисло, з акцентом на їх прикладне значення для досліджуваної сфери.

3. Дослідження містить ґрунтовний аналіз європейських стандартів та механізмів публічного адміністрування у сфері «зеленої» трансформації, однак у частині адаптації *acquis* Європейського Союзу до національної правової системи доцільним було б більш чітко конкретизувати механізми їх імплементації з урахуванням інституційних та процедурних обмежень, що існують в Україні, зокрема у контексті міжвідомчої координації та ресурсного забезпечення.

4. У роботі обґрунтовано концепцію формування рамкового Закону України «Про засади публічного адміністрування зеленої трансформації аграрного сектору України», що має значний науковий і практичний потенціал, однак дисертаційне дослідження виграло б від більш розгорнутого аналізу можливих юридичних ризиків реалізації такої законодавчої ініціативи, зокрема з точки зору узгодження з чинною системою галузевого законодавства.

5. У контексті викладених у дисертації положень доцільним було б уточнити, яким чином адміністративно-правові гарантії у сфері «зеленої» трансформації аграрного сектору забезпечують правову визначеність адміністративних рішень, зокрема в умовах впровадження та використання цифрових інструментів публічного адміністрування.

6. Емпірична складова дослідження, зокрема результати експертно-практичного анкетування суб'єктів аграрного сектору, є важливим елементом обґрунтування авторських висновків, однак доцільним було б більш детально розкрити методику проведення такого дослідження, що дозволило б підвищити рівень верифікованості отриманих результатів та їх репрезентативність.

7. Загальний висновок

Дисертаційна робота Решетнікова Віталія Володимировича на тему «Публічне адміністрування «зеленої» трансформації аграрного сектору як інструмент європейської інтеграції України» характеризується високим рівнем наукової новизни, належною обґрунтованістю сформульованих положень, висновків і рекомендацій, а також актуальністю досліджуваної проблематики, що повною мірою відповідає сучасним вимогам до наукових досліджень у галузі адміністративного права. Автореферат адекватно відображає зміст дисертації, узгоджується з її структурою, основними результатами та висновками, а також оформлений відповідно до чинних вимог.

Представлене дослідження є комплексним науковим опрацюванням проблематики публічного адміністрування «зеленої» трансформації аграрного

сектору, що має істотне значення для розвитку адміністративно-правової науки, зокрема у частині формування сучасних підходів до поєднання аграрної, екологічної та євроінтеграційної політики. Дисертація відзначається системністю, логічною завершеністю та самостійністю наукового пошуку, містить теоретично обґрунтовані й практично орієнтовані результати, спрямовані на вдосконалення нормативно-правового, інституційного та процедурного забезпечення публічного адміністрування у відповідній сфері.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що дисертація Решетнікова Віталія Володимировича «Публічне адміністрування “зеленої” трансформації аграрного сектору як інструмент європейської інтеграції України» є завершеним, самостійним і ґрунтовним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

**доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного управління,
адміністрування та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»**

Віталій ОКСІНЬ

